

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ

МАРКЕТИНГ 4.0: СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Колективна монографія

Тернопіль 2021

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

**МАРКЕТИНГ 4.0: СТРАТЕГІЧНІ
ІМПЕРАТИВИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ**

МОНОГРАФІЯ

За редакцією доктора економічних наук В.А. Фаловича

**Тернопіль
2021**

УДК 339.13

Рецензенти:

Н.Б. Кирич, докт. економ. наук, професорка,
Т.М. Борисова., докт. економ. наук, професорка,
М.К. Вакулінський, директор Сервісного центру
«НеоКомСервіс»

В авторській редакції

Авторський колектив:

В.А. Фалович, доктор економічних наук, доцент;
Л.Я. Якимішин, доктор економічних наук, професорка;
О.С. Корчак, доктор технічних наук, доцент

*Рекомендовано до друку вченою радою Тернопільського
національного технічного університету імені Івана Пулюя
(протокол № 7 від 01.06.2021 р.)*

Маркетинг 4.0: стратегічні імперативи та сучасні тенденції / В.А. Фалович [та ін.] ; за ред. д.е.н, доц. В.А. Фаловича. – Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2021. – 351 с.

Монографія є результатом наукових досліджень колективу авторів та присвячена аналізу сучасних теоретичних та прикладних аспектів розвитку маркетингу 4.0. Розглянуто питання дослідження ефективності збутової політики в ланцюгах поставок товарів промислового призначення, структурування ланцюга поставок у контексті забезпечення ефективності логістичного обслуговування споживачів, дослідження впливу спеціалізованих патентів на маркетингово-психологічні аспекти діяльності підприємств, проблеми семплінгу та маркетингу в сегментах. Також у монографії досліджуються і інші стратегічні аспекти розвитку економіки та маркетингу.

Для наукових працівників і викладачів вищих навчальних закладів, економістів та бізнесменів.

УДК 339.13

За достовірність поданих до друку матеріалів відповідальність несуть автори.

ISBN 978-966-457-320-1

© Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
<i>Баб'як Г.П.</i> Використання та оцінка персоналу підприємства в сучасних умовах.....	5
<i>Бурліцька О.П., Гарасим Л.Г.</i> Проблеми семплінгу та маркетинг в сегментах.....	28
<i>Голда Н.М.</i> Сутність конкуренції і конкурентоспроможності підприємств як економічних категорій.....	42
<i>Корчак О.С.</i> Вплив спеціалізованих патентів на маркетингово-психологічні аспекти діяльності підприємств.....	79
<i>Краузе О.І.</i> Дослідження поведінки споживачів та методів формування споживчого попиту.....	89
<i>Оксентюк Б.А.</i> Просування соціального потенціалу зеленого туризму та його результативність: вітчизняний та зарубіжний досвід	123
<i>Піняк І.Л., Жара А.Б.</i> Еволюція соціальних мереж.....	156
<i>Прохоровська С.А.</i> Формування компенсаційної політики підприємств.....	172
<i>Пушкар З.М.</i> Трансформація корпоративної культури організації.....	194
<i>Рожко Н.Я., Бурліцька О.П.</i> Основні завдання та тенденції трейд-маркетингу в сучасних ринкових реаліях України.....	210
<i>Семенюк С.Б.</i> Інформаційний маркетинг як необхідна умова ведення інформаційного бізнесу.....	220
<i>Фалович В.А.</i> Дослідження ефективності збутової політики в ланцюгах поставок товарів промислового призначення.....	246
<i>Фалович Н.М., Шевчук О.С.</i> Механізм застосування сучасних методик оцінювання персоналу.....	284
<i>Химич І.Г., Тимошик Н.С.</i> Фінансова екосистема: стратегія НБУ.....	295
<i>Шерстюк Р.П., Мельник Л.М., Стойко І.І.</i> Підприємства ресторанного господарства в індустрії туризму: проблеми і перспективні рішення.....	307
<i>Якимішин Л.Я.</i> Структурування ланцюга поставок у контексті забезпечення ефективності логістичного обслуговування споживачів..	319

ПЕРЕДМОВА

В сучасних умовах інтернет, безсумнівно, став пріоритетним засобом комунікації між людьми як у бізнесі, так і в побуті. Швидкі технологічні зміни, що відбуваються сьогодні, суцільна діджиталізація та світова пандемія COVID-19 засвідчили необхідність зміщення вектору маркетингових тенденцій від традиційних до цифрових. Наслідком ізоляції, що охопила усі напрямки економіки стали переорієнтація на інтернет-рекламу, електронну комерцію, онлайн-сервіси, перехід на онлайн дослідження, електронний документообіг, тощо. Вітчизняні підприємства дедалі важче справляються з проблемами, які виникають в умовах постійних змін, що спричинило потребу пошуку нових маркетингових підходів.

Такий комплексний підхід зумовив структуру видання, в якому кожен розділ присвячений дослідженню окремих питань Маркетингу 4.0. Монографія «Маркетинг4.0: сучасні імперативи та тенденції» – цікаве і ґрунтовне дослідження колективу авторів закладів вищої освіти України, що має теоретичне і практичне значення та є результатом наукового пошуку вчених різних напрямків.

Монографія насичена інформацією про новітні тенденції галузі, що безсумнівно, буде корисним і ефективним помічником в опануванні складної науки з управління сучасним бізнесом для всіх хто вивчає, викладає і практично реалізує маркетинг.

Запропонована на розгляд читачів монографія зумисне витримана у проблемному, дискусійному стилі, що свідчить про готовність авторів до конструктивних зауважень, побажань та готовності до диспуту.

Кафедра промислового маркетингу висловлює щире вдячність колективу авторів за плідну співпрацю та рецензентам: д.е.н., професорці, завідувачці кафедри маркетингу Західноукраїнського національного університету Тетяні БОРИСОВІЙ, д.е.н., професорці, завідувачці кафедри менеджменту та адміністрування Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Наталії КИРИЧ, директору Сервісного центру «НеоКомСервіс» Миколі ВАКУЛІНСЬКОМУ.

Володимир ФАЛОВИЧ

**доктор економічних наук,
завідувач кафедри промислового маркетингу ТНТУ ім. І. Пулюя**

ФІНАНСОВА ЕКОСИСТЕМА: СТРАТЕГІЯ НБУ

Розвиток, та і взагалі підтримка ефективності діяльності фінансової екосистеми, а також забезпечення щодо зростання економіки країни в цілому, на пряму значно залежить саме від рівня належності виконання своїх функцій Національним банком країни, передусім, що стосується забезпечення цінової та сприяння фінансовій стабільності [1].

Варто відзначити, що до основної мети ключових гравців фінансової екосистеми відноситься задоволення потреб кінцевих споживачів, якими є суб'єкти економіки України, та які, в процесі здійснення своєї діяльності, потребують використання різних фінансових інструментів для досягнення власних поставлених цілей.

Саме кінцеві споживачі фінансових послуг перебувають у центрі уваги всіх учасників фінансової екосистеми, адже, створення умов для ефективної роботи економічних суб'єктів виступає одним із найосновніших завдань щодо усього фінансового сектору. З цією метою всі ключові гравці екосистеми взаємодіють між собою, створюючи певні актуальні сервіси та продукти для споживачів. Тому, від злагодженої та взаємовигідної роботи цих учасників, що ґрунтується на відкритості та повазі до їхніх інтересів, залежить загальний успіх роботи всієї екосистеми. Потреби всіх суб'єктів економічної діяльності повинні бути задоволені через надання відповідних фінансових послуг учасниками фінансової екосистеми, які об'єднані в чотири основні групи [2] (на рис. 1).

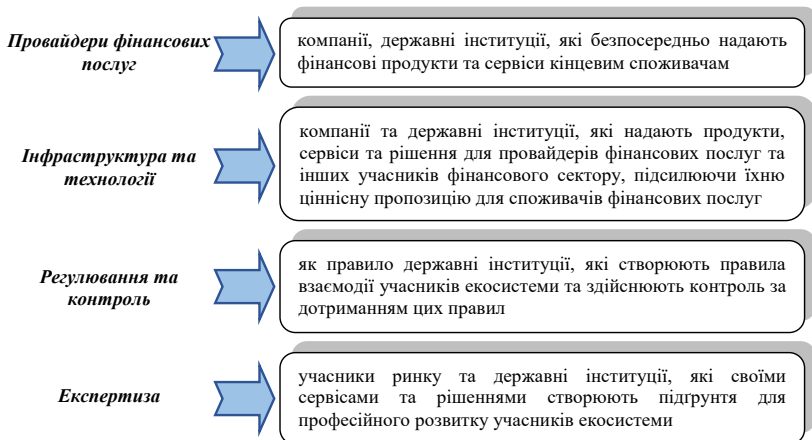

Рис. 1. Основні групи учасників фінансової екосистеми

Стратегія розвитку фінансового сектору країни [2], представлена до 2025 року, враховує як теперішні, так і майбутні потреби представників усіх груп екосистеми як споживачів фінансових послуг, а також і ключових гравців, що беруть безпосередньо участь у створенні цих послуг, та сприяє реалізації загальної місії фінансового сектору України в цілому.

Ключовими гравцями фінансової екосистеми [2] є наступні:

1) провайдери фінансових послуг, що представлені: банками; страховими компаніями; інвестиційними компаніями; венчурними фондами; пенсійними фондами; платіжними установами; іншими небанківськими фінансовими установами; операторами поштового зв'язку; державними соціальними послугами;

2) інфраструктура та технології, що включають: платіжні системи; операторів послуг платіжної інфраструктури; служби інкасації, обробки, збереження готівки; дата-центри; емітентів криптовалют; криптовалютні біржі; інноваційні хаби; фондові біржі; мерчантів; ЦД; клірингові установи; центральний контрагент;

3) регулювання та контроль, що включає: Державну податкову службу (ДПС); Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО); президента; Національний банк України (НБУ); Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України; Міністерство фінансів України; Міністерство та Комітет цифрової трансформації України; Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР); комітет ВРУ;

4) експертиза, що поєднує: освітні заклади; ЗМІ; консалтингові компанії; міжнародних донорів; міжнародну професійну спільноту; науковців та експертів ринку; бізнес-асоціації; галузеві об'єднання.

Також, в загальному фінансову екосистему можна відобразити наступним чином [1], а саме:

1) держава як постачальник послуг (міністерства; державні підприємства; казначейство);

2) суб'єкти економічної діяльності (індивідуальні підприємці; підприємства реального сектору економіки);

3) суб'єкти фінансової діяльності (банки; небанківські фінансові установи; платіжні системи; учасники фондового ринку; страхові компанії);

4) суб'єкти економічної та фінансової державної політики (Міністерство фінансів; парламент; президент; Кабінет міністрів; регулятори; центральний банк);

5) експерти (професійні об'єднання; міжнародні організації; журналісти; науковці);

6) громадяни країни (домогосподарства).

Загальною візією фінансового сектору України [2] виступає інтегрований у міжнародний простір, ефективний, стійкий та конкурентоспроможний фінансовий сектор, який динамічно розвиватиметься та забезпечить вагомий внесок у стале та інклюзивне економічне зростання країни в цілому.

Місія фінансового сектору України [2] відображає те, що фінансовий сектор країни виступає певним драйвером сталого та інклюзивного розвитку економіки, та який повинен посприяти підвищенню добробуту громадян через забезпеченість ефективного акумулювання, розподілу та обігу всіх наявних фінансових ресурсів в економіці.

Власне реалізація Стратегії-2025 покликана створити певні умови для забезпечення сталого зростання фінансового сектору України [2], а також підтримки його конкурентоспроможності в умовах інтеграції у світовий фінансовий простір, що посприє:

1) задоволенню потреб споживачів у якісних та доступних фінансових послугах;

2) зменшенню вартості та продовженню строковості фінансового ресурсу для держави та підприємств;

3) підвищенню конкурентоспроможності економіки країни в цілому.

Стратегія-2025 включає п'ять основних стратегічних напрямів [2], кожен з яких має свої власні стратегічні цілі та індикатори для їх виконання:

1) фінансова стабільність:

- ефективність щодо регулювання фінансового сектору та удосконалення наглядових підходів;

- прозорість фінансового сектору;

- стійкість фінансового сектору до певних викликів (шоків);

- підвищення якості корпоративного управління та управління ризиками у фінансовому секторі;

2) макроекономічний розвиток:

- забезпеченість стійкості державних фінансів;

- сприяння ефективного кредитуванню економіки;

- посилення захисту прав як кредиторів, так і інвесторів;

- створення сприятливих умов для залучення довгострокових ресурсів;

3) фінансова інклюзія:

- підвищення доступності та рівня користування фінансовими послугами;

- посилення захисту прав споживачів фінансових послуг;

- підвищення рівня фінансової грамотності населення;

4) розвиток фінансових ринків:

- сприяння розвитку ринків небанківських фінансових послуг;

- ефективність інфраструктури ринків капіталу;

- створення ліквідних ринків фінансових інструментів та механізмів (інструментів) щодо зниження ризиків у здійсненні фінансових операцій;

- інтеграція фінансового ринку України у світовий фінансовий простір;

5) інноваційний розвиток:

- розвиток відкритої архітектури фінансового ринку та оверсайту;

- забезпеченість розвитку ринку FinTech, цифрових технологій та платформ регуляторів;

- забезпеченість розвитку SupTech та RegTech;

- сприяння розвитку цифрової економіки.

Основні етапи щодо реалізації стратегії розвитку фінансового сектору України-2025 відображено на рис. 2 [2].

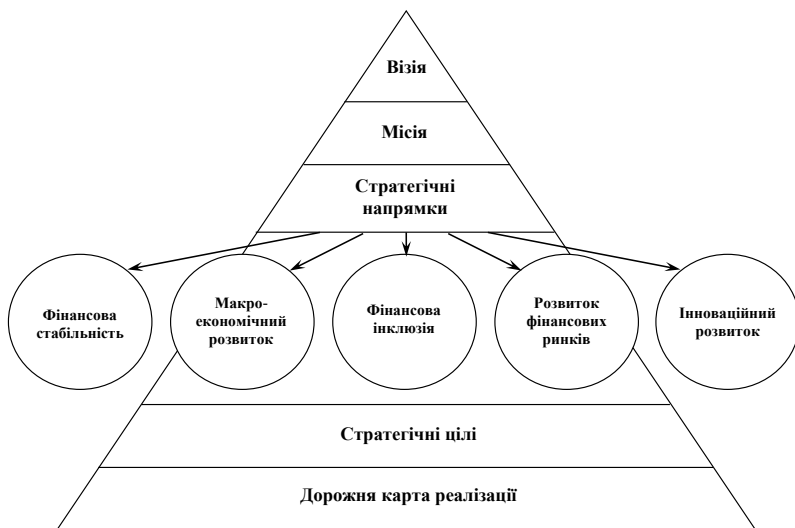

Рис. 2. Стратегія розвитку фінансового сектору України-2025

З врахуванням цього, реалізація дорожньої карти щодо Стратегії-2025 [2], а також досягнення зазначених основних стратегічних цілей сприятимуть загальному підвищенню рівня конкурентоспроможності фінансового ринку країни у світі та приведенню його регулювання і нагляду у відповідність до кращих світових стандартів. Все це посприє досягненню візії щодо майбутнього фінансового сектору України.

Стратегія НБУ [1] виступає основним та єдиним інструментом, що систематизує шляхи для досягнення його візії та для виконання його місії.

Візія, місія та основні цілі Національного банку на довгострокову перспективу [1] визначаються на основі врахування інтересів суспільства країни.

Сама місія НБУ [1] полягає в забезпеченні цінової та фінансової стабільності з метою сприяння сталому економічному розвитку України. Натомість, візія Національного банку України відображає його як сучасний, відкритий та незалежний центральний банк, який має довіру суспільства та інтегрований до європейської спільноти центробанків.

Забезпечення цінової стабільності виступає не менш важливим завданням для Національного банку. Адже, на рівень інфляції мають суттєвий вплив чинники, на які монетарна політика має обмежений вплив: значна відкритість економіки; монополізація окремих ринків; доларизація;

державне регулювання цін тощо. Тому, враховуючи це, необхідна постійна координація дій Національного банку з іншими державними органами.

Крім цього, швидкі радикальні технологічні, а також соціальні зміни призводять не тільки до частих та різких змін економічного середовища, але й до втрати інвестиційної привабливості старими бізнес-моделями. Зокрема, і в фінансовому секторі, тому виникає потреба в необхідності створення нових. За таких умов, забезпечення фінансової стабільності також виступає неабияким викликом сучасності.

Взагалі, Національний банк сприяє регулюванню фінансового сектору як такого, який стимулюватиме розвиток економіки, враховуватиме різноманітні виклики внутрішнього та зовнішнього середовища, а також враховуватиме потреби всіх його учасників.

Загальна стратегія Національного банку повинна відповідати основним принципам щодо розвитку фінансового сектору країни, що відображені у «Комплексній програмі розвитку фінансового сектору України». Також стратегія Національного банку визначає певну низку керованих пріоритетів діяльності, дотримання яких необхідне для створення ефективної та стабільної фінансової екосистеми [1], основними серед яких є:

1) досягнення низького та стабільного рівня інфляції, забезпеченість стабільності банківської системи, відновлення кредитування, а також валютна лібералізація;

2) адаптивне регулювання фінансового сектору, тобто створення певних умов для розвитку нових фінансових інструментів та побудови ефективних бізнес-моделей, що відповідатимуть вимогам щодо динамічного середовища в Україні та світі загалом;

3) інтеграція з ЄС, на основі приведення національної нормативно-правової бази у відповідність до міжнародних стандартів;

4) трансформація Національного банку з метою перетворити його на сучасний центробанк.

Отже, як визначено, до складу фінансової екосистеми України входять: населення країни, різноманітні організації та державні установи тощо. Національний банк також виступає одним із учасників фінансової екосистеми, та повинен виконувати ряд визначених функцій, що закріплено за ним згідно Конституції України та Закону України «Про Національний банк України».

Для того, щоб належним чином виконувати свої функції, Національний банк повинен ефективно взаємодіяти із всіма визначеними групами учасників фінансової екосистеми, на основі врахування їхніх потреб та інтересів. Тому, беручи це до уваги, визначено основні сім стратегічних цілей [1] Національного банку України (рис. 3), досягнення яких має стати результатом щодо успішного виконання Стратегії-2025.

Стратегічні цілі Національного банку України

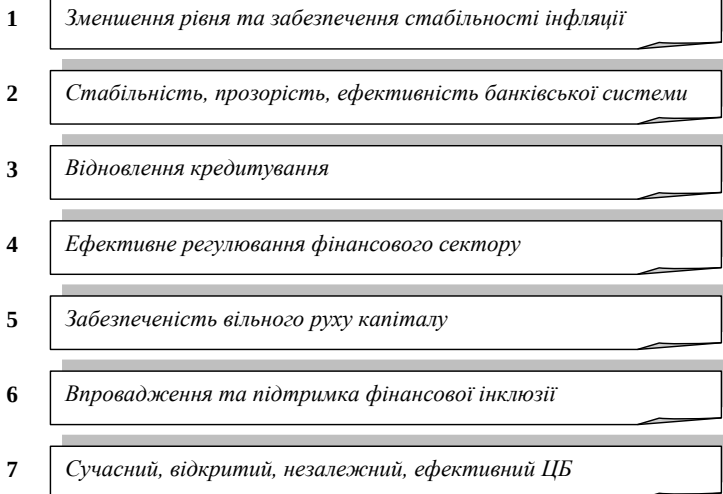
-
- 1 Зменшення рівня та забезпечення стабільності інфляції
 - 2 Стабільність, прозорість, ефективність банківської системи
 - 3 Відновлення кредитування
 - 4 Ефективне регулювання фінансового сектору
 - 5 Забезпеченість вільного руху капіталу
 - 6 Впровадження та підтримка фінансової інклюзії
 - 7 Сучасний, відкритий, незалежний, ефективний ЦБ

Рис. 3. Стратегічні цілі Національного банку України

Перші із шести представлених стратегічних цілей НБУ спрямовуються назовні, тобто покликані, перш за все, на задоволення потреб всіх учасників фінансової екосистеми. Проте, потрібно розуміти, що однією із найважливіших передумов для їхнього виконання та, в кінцевому підсумку, досягнення виступає забезпеченість високого рівня інституційної спроможності Центрального банку країни в цілому. Тому, враховуючи це, Національний банк України ставить перед собою й сьому, тобто, вже внутрішню ціль – стати сучасним, відкритим, незалежним та ефективним Центральним банком. Для того, щоб її досягнути, необхідно продовжувати, розпочату ще в 2014 році, власну внутрішню трансформацію, успішність завершення якої допоможе отримати позитивні результати від перших шести цілей НБУ.

Основні найважливіші моменти, що відображають загальний поточний стан фінансового сектору України [2] відображено на рис. 4.

«Потрійна» криза в 2014-2016 роках: кризові явища в реальному секторі економіки країни посилювалися банківською та валютною кризами
Реформа фінансового сектору України 2014-2019 років сприяла макрофінансовій стабілізації та зміцненню спроможності регуляторів та учасників фінансового ринку протистояти кризовим явищам
Реформа монетарної політики НБУ та зміцнення його інституційної спроможності стали вагомими чинниками стабілізації банківської системи України
Запровадження нового ліберального валютного регулювання, проте, певні валютні обмеження залишаються
Банківський сектор очищений від токсичних та неплатоспроможних банків завдяки новим підходам до банківського нагляду та підвищенню інституційної спроможності ФГВФО
Реформи фінансового сектору підвищили фінансову стійкість та прозорість банків
Нацкомфінпослуг забезпечено заходи щодо удосконалення регулювання ринків небанківських фінансових послуг
Змінення стандартів корпоративного управління та посилено захист прав інвесторів
Регуляторів фінансового сектору наділено повноваженнями щодо захисту прав споживачів фінансових послуг та впровадження фінансової грамотності
Кредитна активність банків та небанківських фінансових установ відновлюється, але їхній внесок в економічне зростання має бути більшим
Кредитування реального сектору банківськими та небанківськими фінансовими установами стримується недостатнім захистом прав кредиторів, а також проблемою непрацюючих кредитів
Значна частка державного сектору обмежує конкуренцію на ринку банківських послуг
Державна підтримка кредитування реального сектору економіки, передусім, малих та середніх підприємств, залишається фрагментованою та недостатньо ефективною
Фондовий ринок очищений та прозорий, однак, обсяги операцій з акціями та облігаціями підприємств є дуже низькими
Інфраструктура ринків капіталу та організованих товарних ринків залишається неефективною та недостатньо розвинутою
Подальший розвиток небанківського фінансового ринку потребує законодавчих змін у напрямі наближення регуляторного середовища до міжнародних стандартів
Удосконалено умови застосування електронного підпису та запроваджено систему збору та обробки звітності та інформації у нових форматах через електронні канали
Обсяг безготівкових операцій невинно зростає, розширюється перелік фінансових операцій, які здійснюються дистанційно
Розвиток нових технологій сприяє зростанню конкуренції як на банківському, так і на небанківському сегментах фінансового ринку

Рис. 4. Стан фінансового сектору України

Отже, ефективна реалізація основних цілей щодо виконання Стратегії-2025 [2] повинна:

- 1) посприяти сталому економічному зростанню України;

- 2) забезпечити макрофінансову стабільність країни;
 - 3) підвищити надійність та технологічність фінансової системи країни;
 - 4) забезпечити досягнення європейських стандартів на фінансовому ринку країни;
 - 5) зуміти підвищити довіру до фінансового ринку країни;
 - 6) забезпечити виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також й інших міжнародних договорів України в цілому.
- Найважливіші результати, що стосуються майбутнього стану фінансового сектору України [2] представлено на рис. 5.

Інституційно спроможні регулятори фінансового сектору та ФГВФО застосовують єдині підходи та координують зусилля для ефективності фінансового сектору
Усунуто недоліки щодо функціонування ринку державних облігацій
Реформовано усі сегменти фінансового сектору: банківський сектор, сектор небанківських фінансових установ, ринок капіталу
Реформовано податкову систему
Фінансова та банківська системи ефективно виконують функцію фінансового посередництва
Прозорість ринків капіталу
Розвиток технологій, електронної комерції, використання смартфонів, цифрових валют забезпечили перехід від традиційного банківського обслуговування та операцій з фінансовими інструментами у віртуальний простір
Відновлено довіру населення до фінансового сектору та підвищено фінансову грамотність
Регуляторами фінансового ринку запроваджено регулювання нових та сучасних напрямів FinTech
У частині SupTech та RegTech запроваджено більш легке, швидке або ефективне виконання регуляторних вимог учасниками фінансових ринків
Створено відкриті консолідовані реєстри, що ефективно функціонують, та які поєднують в собі інформацію із різних джерел

Рис. 5. Майбутній стан фінансового сектору України

Для ефективного досягнення вище зазначених стратегічних цілей [1], необхідно дотримуватися наступних умов, а саме:

- 1) досягнення високого рівня цінової стабільності;
- 2) оновлення банківського нагляду, як такого, що відповідатиме визначеним стандартам ЄС, а також забезпеченість рівня повноцінності щодо його функціонування в цілому;
- 3) відновлення кредитування до рівня, що підтримуватиме економічне зростання країни без значних ризиків для фінансової стабільності;
- 4) застосування якісно нової, ефективної моделі щодо регулювання небанківського фінансового сектору;

5) скасування антикризових валютних обмежень без суттєвих загроз щодо фінансової стабільності, зокрема, відкриття можливостей щодо запровадження вільного руху капіталу;

6) зростання рівня залученості населення до використання фінансових послуг.

Взагалі, стратегія повинна виступати як один із важливих способів щодо створення цінності для клієнтів [1].

Клієнтами Національного банку України виступають певні групи учасників фінансової екосистеми. Основну роль яких у цій системі визначають їхні ж потреби, які Національний банк повинен задовольняти створенням та наданням певної цінності.

В межах своєї ролі в екосистемі, кожен із клієнтів виконує ряд певних функцій, пропонуючи, на основі цього, іншим певну цінність, яку він створює або самостійно, або спільно із Національним банком. Обмін такими цінностями відбувається в формі певних фінансових продуктів або фінансових послуг, що задовольняють потреби кожного із клієнтів зокрема та клієнтських груп в цілому.

Національний банк взаємодіє із усіма групами клієнтів. А також цінності, що створюються НБУ, задовольняють потреби кожної із клієнтських груп та можуть примножуватися у процесі взаємодії із іншими учасниками фінансової екосистеми.

Цінність має властивість примножуватися, а також створювати певні умови щодо створення цінностей іншим клієнтам. Варто зауважити, що громадяни України отримують максимальну цінність.

Цінності [1], які створюються учасниками всіх груп фінансової екосистеми:

1) Громадяни України: дані учасники групи здійснюють прийняття рішень, що стосуються споживання та заощаджень для максимізації власного добробуту;

2) держава як постачальник послуг: учасники цієї групи забезпечують загальний добробут країни, а також сприяють вільному доступу до державних послуг, що необхідні для повноцінного життя та ефективного ведення економічної діяльності;

3) суб'єкти економічної діяльності: ці учасники групи виготовляють товари, а також надають послуги, що забезпечують економічне зростання країни;

4) суб'єкти фінансової діяльності: учасники такої групи забезпечують доступ до фінансових послуг та фінансових ресурсів, здійснюють управління певними ризиками, а також сприяють безпеці інвестицій та заощаджень;

5) суб'єкти економічної та фінансової державної політики: дані учасники створюють певне дієве правове поле, призначене для всіх учасників фінансового ринку країни;

6) експерти: учасники цієї групи створюють певне підґрунтя щодо створення якісних регуляцій.

Види цінностей [1] щодо продуктів Національного банку для клієнтів відображено в табл. 1.

Таблиця 1

Види цінностей щодо продуктів Національного банку для клієнтів

	Експерти	Суб'єкти економічної та фінансової державної політики	Суб'єкти фінансової діяльності
1	2	3	4
<i>Хто входить до клієнтських груп</i>	Міжнародні організації; експертні ЗМІ; лідери думок; окремі експерти	Державні установи, що здійснюють регулювання	Банки; небанківські фінансові установи; інвестори фінансового сектору; платіжні системи
<i>Які потреби клієнтів прагнуть задовольнити</i>	Сприяння ефективності прийняття рішень; доступ до інформації; професійний розвиток	Створення якісних та ефективних правил щодо діяльності на ринку та інструментів регулювання	Забезпечення доходності бізнесу з мінімальними ризиками; підвищення довіри до фінансового сектору; адекватне регулювання
<i>Яку цінність створюють продукти</i>	Середовище для формування правил діяльності на ринку	Ефективна модель взаємодії задля покращення якості регуляцій; надання експертної допомоги	Зрозумілі, єдині для всіх, прозорі правила діяльності на ринку
<i>Які продукти надають клієнтам</i>	Аналітичні звіти; платформа для дискусій	Нормотворчі пропозиції; роз'яснення регуляцій та очікуваних результатів від впровадження; аналітика	Методологія; нагляд; механізми підтримки; облікова ставка; інші монетарні інструменти; інфраструктурні рішення
	Суб'єкти економічної діяльності	Держава як постачальник послуг	Громадяни України
<i>Хто входить до клієнтських груп</i>	Підприємства; компанії; фізичні особи-підприємці	Державні установи, що здійснюють соціальне забезпечення, управління освітою, охороною здоров'я тощо	Фізичні особи; домогосподарства
<i>Які потреби клієнтів прагнуть задовольнити</i>	Макроекономічна стабільність; доступне кредитування; вільний рух капіталу	Макроекономічна стабільність; економічний розвиток держави	Збереження реальної вартості доходів та заощаджень; зручні розрахунки; захист прав споживачів фінансових послуг

Продовження табл. 1

1	2	3	4
<i>Яку цінність створюють продукти</i>	Створення умов для інвестицій; розвиток усіх форм кредитування; ліберальне валютне законодавство; безпека розрахунків	Розвиток сучасної інфраструктури фінансового сектору та фінансової інклюзії, що стимулюватиме вихід з тіньової економіки; забезпечення інфраструктури для монетизації пільг населенню	Збереження купівельної спроможності; наявність на ринку зручних способів розрахунків; захист прав споживачів фінансових послуг
<i>Які продукти надають клієнтам</i>	Правила з використання фінансових інструментів; облікова ставка як інструмент управління вартістю кредитних ресурсів; валютне регулювання	Аналітична звітність; інфраструктура для розрахунків; фінансовий моніторинг; програми підвищення фінансової грамотності населення	Інфраструктура для розрахунків; функція захисту прав споживачів фінансових послуг; готівкова гривня

Доцільно розуміти, що для того, щоб виявити та визначити певні ризики, а також можливості щодо розвитку фінансового сектору в Україні та для виконання загальної місії Національним банком необхідно дослідити та проаналізувати загальне середовище, в якому функціонує фінансова екосистема країни. В результаті такої оцінки, виявлено низку ключових факторів [1], що враховані при визначенні стратегічних цілей та шляхів щодо їхньої ефективної реалізації:

1. Економічні фактори:

1) досягнення рівня макрофінансової стабілізації, при якому економіка поступово відновлюється, проте, залишається дещо вразливою до шоків;

2) диверсифікована зовнішня торгівля, при якій знижено залежність від одного торговельного партнера, кількох видів експортованої сировини та товарів;

3) спостерігається значна відкритість економіки;

4) наявність високого рівня монополізації ринків.

2. Правові фактори:

1) відбувається поступова інтеграція України в європейське правове поле в поєднанні із гармонізацією щодо національного законодавства із міжнародними стандартами;

2) наявність повільного процесу прийняття законів та слабкої взаємодії державних органів щодо забезпечення розвитку фінансового сектору;

3) неефективність системи судочинства та виконавчого провадження, що зумовлює в підсумку слабкий захист прав кредиторів;

4) наявність недієвої системи захисту прав споживачів фінансових послуг в Україні.

3. Соціальні фактори:

1) наявність розвитку системи захисту прав споживачів фінансових послуг, а також зростання необхідності фінансової інклюзії в Україні та світі;

2) наявність конфлікту на сході України, що є постійним джерелом ризиків для країни та її економіки в цілому;

3) скорочення чисельності та старіння населення України, що сприяє низькій схильності щодо використання інноваційних банківських продуктів та послуг;

4) знецінення рівня національної валюти (гривні), діяльність комерційних банків та органів державної влади сприяють низькому рівню довіри серед населення України.

4. Технологічні фактори:

1) зміна моделей щодо класичного банкінгу в світі (поява нових альтернативних платіжних систем, інструментів розрахунків та кредитування);

2) наявність високого ризику щодо кібератак;

3) наявність слабого розвитку щодо загальнодержавних інформаційних баз даних (демографічний реєстр, електронні квитанції тощо).

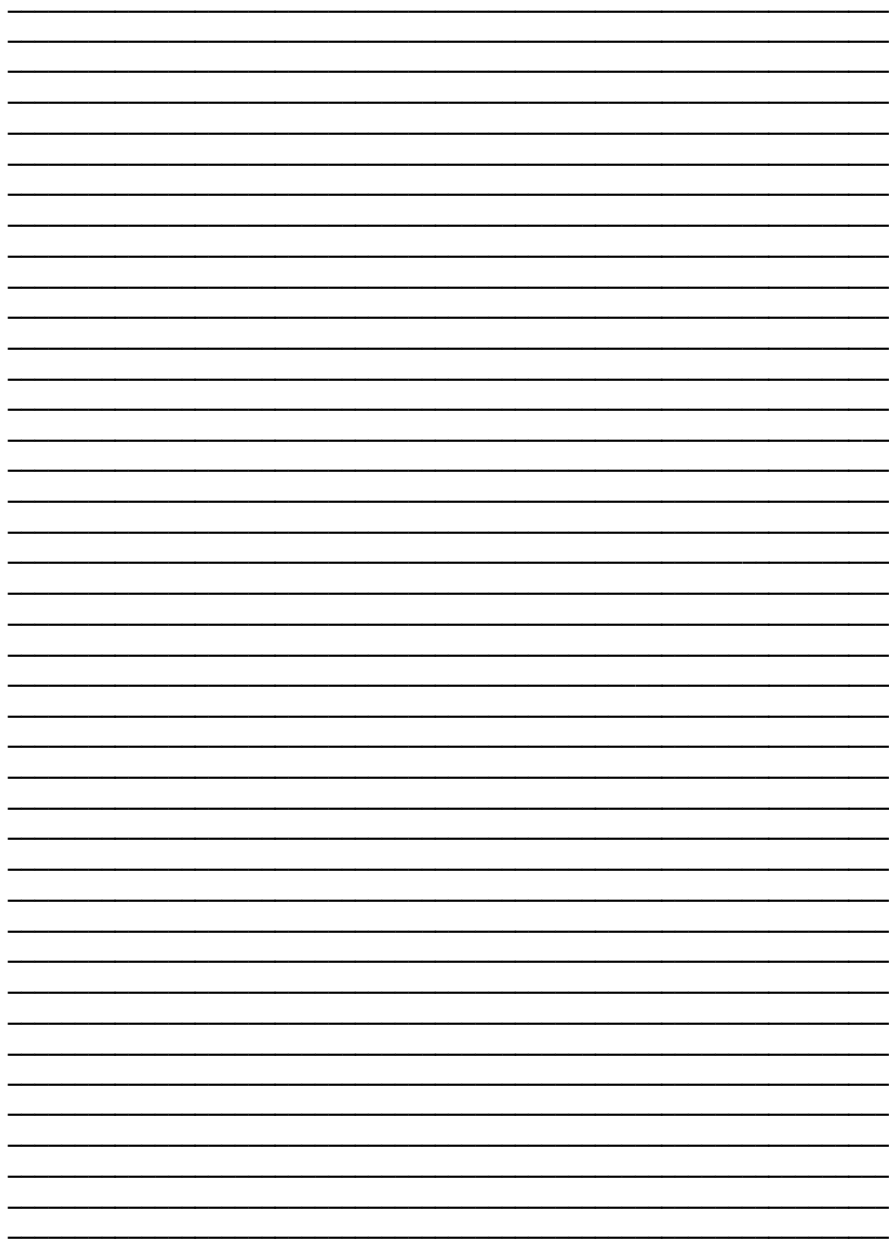
В загальному, для того, що реалізація Стратегії-2015 Національного банку України відбулася ефективно в майбутньому, необхідно забезпечити якісне взаємопоєднання наступних видів процесів разом із певним ресурсним підкріпленням. Так, комунікаційна політика повинна поєднуватися із людським капіталом, вироблення та прийняття ефективних управлінських рішень – разом із застосуванням сучасних та новітніх інформаційних технологій, менеджмент процесів та проєктів – разом із використанням ефективного управління активами тощо.

Список використаних джерел:

1. Стратегія Національного банку України. Офіційний веб-сайт. URL: https://bank.gov.ua/ua/files/zLzDUhcFkPkInKA?fbclid=IwAR2esI3sotOOwAhCY9U25ilC4E0iEXMf_2jz6kkn04e69p1VRR52efl3FTg.

2. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року (оновлена у березні 2021 року). Офіційний веб-сайт. URL: https://bank.gov.ua/ua/files/eMbmHjDsYNINdsE?fbclid=IwAR3ZA4CTAZf3xmflUI7hYUujLc9z8OrVHX0m_zEkdaYG0zQmprhjCnMuA0Ilg.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Наукове видання

МАРКЕТИНГ 4.0: СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

За редакцією доктора економічних наук В.А. Фаловича

МОНОГРАФІЯ

Комп'ютерне верстання *Оксентюк Б. А.*

Підписано до друку 01.06.2021 р. Формат 60х84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк ризограф.
Умовно-друк. арк. 17,18. Облік.-видавн. арк. 194,71.
Тираж 300 прим. Зам. № 21-729.

Видавець та виготовлювач: ФО-П Шпак В. Б.
Свідцтво про державну реєстрацію:
Серія В02 № 924434 від 11.12.2006 р.
м. Тернопіль, вул. Просвіти, 6/4
тел. 8 097 299 38 99,
E-mail: tooums@ukr.net